T016 BD VII 206-CQH Cựu Tạp Thí Dụ

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH CÖÏU TAÏP THÍ DUÏ QUYEÅN HAÏ

35- Ñöùc Phaät ñang noùi phaùp cho taát caû caùc thaày Tyø-kheo. Khi aáy coù moät ngöôøi thôï saên mang cung teân vaø xaùch vaøi möôi con chim ñaõ bò baén cheát, ñi ngang qua phaùp hoäi. Khi troâng thaáy Ñöùc Phaät, taâm yù ngöôøi aáy trôû neân trong saïch vaø maïnh meõ, ñeán xin Ngaøi giaûng daïy, trong loøng muoán laéng nghe vaø nhaän laõnh. Ñöùc Phaät ngoài laëng yeân khoâng noùi. Ngöôøi thôï saên böôùc lui, lieàn noùi: –Neáu toâi ñöôïc laøm Phaät, seõ roäng raõi vì moïi ngöôøi maø noùi phaùp, khoâng coù choáng traùi. Ngaøi A-nan nghe oâng ta noùi vaäy, lieàn hoûi Ñöùc Phaät: –Vò thôï saên aáy ñaõ saün loøng nghe phaùp, vì sao Ngaøi khoâng tuøy thuaän hoï? Ñöùc Phaät daïy: –Ngöôøi aáy laø Ñaïi Boà-taùt coù taâm nguyeän saâu xa, vöõng chaéc. Vì sao vaäy? OÂng ta ngaøy xöa laø moät oâng vua, ñoái vôùi caùc theå nöõ trong cung thöông khoâng ñeàu, caùc cung phi khoâng ñöôïc vua yeâu meán cuøng nhau aâm möu laáy loâng chim khuaáy röôïu thaønh chaát ñoäc gieát vua. Sau khi vua cheát, thaùc sinh vaøo nhaø thôï saên, coøn caùc theå nöõ bò ñoïa trong loaøi chim muoâng vaø thuù vaät. OÂng ta nay saép traû heát toäi kia, sau naøy seõ ñöôïc thaønh töïu toát ñeïp. Neáu noùi phaùp luùc naøy, oâng ta seõ sinh taâm lo sôï vaø sau naøy seõ maát ñaïo quaû A- la-haùn, vì vaäy cho neân Ta khoâng noùi. M 36- Ngaøy xöa, trong moät ngoâi chuøa noï, coù moät caùi noài baèng vaøng duøng ñeå naáu caùc moùn aên cho chuùng Taêng. Luùc baáy giôø coù ngöôøi vaøo chuøa thaáy ñöôïc caùi noài aáy, muoán laáy troäm maø chöa coù phöông caùch. Sau ñoù, oâng ta xin laøm Sa-moân, maëc aùo ca-sa sinh hoaït vôùi chuùng Taêng. Cuõng nhôø coù duyeân naøy neân môùi nghe ñöôïc vò Thöôïng toïa giaûng kinh: “Toäi, phöôùc laø nguoàn goác cuûa sinh töû, quaû baùo cuûa noù seõ aûnh höôûng ñeán ñôøi sau. Do ñoù maø ngöôøi tu haønh khoâng xa lìa ñöôïc noù thì cuõng khoù ñöôïc ñaïo quaû.” Ngöôøi aên troäm giaû laøm Sa-moân khi nghe nhö vaäy, taâm lieàn khai ngoä, oâm loøng hoå theïn, aên naên, thay ñoåi taâm taùnh, chuyeân taâm tu hoïc. Sau ñoù lieàn thaáy ñöôïc leõ ñaïo, neân vò aáy suy nghó: “Caùi noài vaøng chính laø thaày ta”, neân vò aáy ñaëc bieät tröôùc heát ñaûnh leã caùi noài vaøng, roài ñi nhieãu ba voøng. Sau ñoù vì caùc Sa-moân noùi roõ nguyeân nhaân ngoä ñaïo cuûa mình. Luaän raèng: Nguyeân nhaân cuûa ngöôøi tu haønh ñöôïc giaùc ngoä ñeàu khaùc nhau. Neáu taâm ñöôïc chuyeân nhaát, ai cuõng coù theå thaáy ñöôïc chaân lyù. M 37- Ngaøy xöa, ngaøi A-na-luaät sau khi ñaõ chöùng quaû A-la-haùn, ôû trong chuùng Tyø- kheo, ngaøi coù thaân hình raát ñoan chaùnh, da deû traéng mòn, ñeïp nhö con gaùi. Moät hoâm ngaøi ñang ñi thong dong trong baõi coû, gaëp moät ngöôøi ñaøn oâng khoâng thaän troïng, thaáy ngaøi töôûng laàm laø ngöôøi nöõ, lieàn sinh taø taâm muoán xuùc phaïm. Khi ñaõ bieát laø

ñaøn oâng, töï nhìn laïi thaân mình ñaõ bieán thaønh ñaøn baø, anh ta raát hoå theïn, lieàn chaïy vaøo trong nuùi saâu, khoâng daùm veà nhaø. Sau vaøi naêm, vôï con cuûa oâng khoâng bieát oâng ôû ñaâu vaø nghó ñaõ cheát neân buoàn khoùc, ñau khoå

khoâng yeân. Moät hoâm, ngaøi A-na-luaät ñi khaát thöïc ñeán nhaø aáy, ngöôøi vôï buoàn than keå leå veà oâng choàng boû nhaø ñi, laâu nay khoâng thaáy trôû veà. Xin nhôø phöôùc löïc cuûa ngaøi chuù nguyeän cho gia ñình ñöôïc sum hoïp. Ngaøi nghe nhö vaäy chæ laëng yeân khoâng noùi, nhöng trong loøng suy nghó: “Baø aáy thaät toäi nghieäp!”. Ngaøi lieàn ñi vaøo nuùi coá tìm ngöôøi ñaøn oâng kia. Khi ngaøi ñaõ gaëp, anh ta toû loøng aên naên, hoái loãi, töï traùch, lieàn trôû thaønh nam töû. Anh ta töø taï ngaøi trôû veà nhaø gaëp laïi vôï con, caû nhaø ñeàu vui veû. Phaøm ngöôøi ñaõ ñöôïc ñaïo quaû khoâng ai coù theå mang ñieàu aùc ñeán cho hoï. Ngöôïc laïi, ngöôøi gaây hoïa phaûi bò tai öông. M 38- Ngaøy xöa, coù thaày Tyø-kheo thöôøng ngoài toïa thieàn, haønh ñaïo döôùi moät boùng caây im maùt. ÔÛ treân caây coù con khæ troâng thaáy thaày Tyø-kheo thoï trai, lieàn nhaûy xuoáng ngoài moät beân, thaày ñem côm dö cho noù. Con khæ coù côm aên, lieàn ñi laáy nöôùc cho thaày taém röûa. Nhö vaäy, traûi qua nhieàu thaùng, sau naøy coù moät ngaøy thaày Tyø-kheo queân khoâng ñeå côm cho khæ. Con khæ naøy khoâng ñöôïc ñoà aên raát giaän. Noù laáy aùo ca-sa cuûa thaày leo leân caây xeù naùt. Thaày Tyø-kheo giaän noùi: “Ñoà suùc sinh!”, roài leo leân caây duøng gaäy quô ñaùnh, lôõ tay truùng khæ, rôi xuoáng ñaát cheát. Sau ñoù coù vaøi con khæ ôû ñaâu keùo ñeán keâu khaït khaït aàm ó… cuøng nhau mang xaùc con khæ ñeán trong chuøa. Caùc thaày Tyø-kheo ôû trong chuøa bieát coù vieäc gì ñaây. Vò chuû chuøa môøi quyù thaày quy tuï veà hoïp ñeå tìm hieåu vaán ñeà. Thaày Tyø-kheo naøy noùi heát söï thaät. Do ñoù maø caùc vò toân tuùc coù lôøi khuyeân daïy: –Töø nay trôû ñi, caùc thaày Tyø-kheo moãi khi aên, ñeàu neân löu laïi moät ít côm ñeå boá thí cho chuùng sinh. Tyø-kheo ñöôïc Phaät töû cuùng döôøng, khi aên khoâng neân aên heát maø phaûi sôùt laïi moät ít. Pheùp löu phaïn baét ñaàu töø ñaây vaäy. M 39- Ngaøy xöa, coù moät con ruøa ôû trong caùi ao caïn, gaëp luùc naéng haïn khoâng kieám ñöôïc thöùc aên, maïng soáng bò ñe doïa. Khi aáy coù moät con ngoãng trôøi lôùn bay ñeán ñaäu gaàn ñoù. Ruøa ñi ñeán caàu xin ngoãng giuùp ñôõ, ngoãng thöông tình duøng moû gaép ruøa bay ñi, ruøa ñöôïc mang bay qua thoân aáp, ngöôøi vaät raát laï maét. Ruøa khoâng cheá ngöï khaåu nghieäp cuûa mình cho neân luoân mieäng hoûi han: “Ñaây laø choã naøo?…”. Nhö vaäy hoûi chuyeän naøy sang chuyeän khaùc khoâng thoâi. Ngoãng phaûi traû lôøi, vì traû lôøi cho neân phaûi môû mieäng, do ñoù maø ruøa bò rôi xuoáng ñaát, ngöôøi ta baét noù laøm thòt. Phaøm nhöõng keû ngu muoäi, khoâng suy nghó, baát caån mieäng löôõi deã ñöa ñeán tai vaï nhö vaäy. Ngaøy xöa coù moät vò Sa-moân, nhôø anh baïn quen caïo toùc. Khi caïo toùc xong, anh ta cuùi ñaàu laøm leã thöa: –Xin nguyeän cho toâi ñôøi sau taâm yù ñöôïc thanh tònh, trí tueä nhö Ñaïo nhaân. Ñaïo nhaân laïi noùi:

–Mong cho anh baïn trí tueä seõ ñöôïc hôn toâi. Anh ta laïi ñaûnh leã roài lui ra. Vò aáy sau khi maïng chung, ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñao- lôïi. Khi heát phöôùc ôû coõi trôøi, sinh xuoáng laøm con cuûa gia ñình Baø-la-moân, sau ñöôïc xuaát gia laøm Sa-moân, coù trí tueä vaø ñöôïc thaáy ñaïo. Vieäc naøy do yù chí maø ñöôïc thaønh töïu vaäy. M 40- Ngaøy xöa coù moät Phaïm chí ñeán vieáng quoác vöông caàu xin boá thí. Trong luùc vua vaø caùc quan ñang söûa soaïn muoán ñi ra ngoaøi thaønh ñeå saên baén. Vua baûo Phaïm chí: –Ngaøi haõy nghæ laïi ñaây, ñôïi toâi veà roài haõy ñi. Daën doø

xong, vua vaø caùc quan vaøo nuùi saên baén. Vì quaù haêng say röôït ñuoåi caàm thuù neân vua quan chaïy laïc moãi ngöôøi moät ngaû. Nhaø vua ñi ngang qua moät hang nuùi, khoâng may gaëp moät con quyû, bò quyû baét, ñoøi aên thòt. Vua noùi: –Xin haõy nghe toâi trình baøy chuùt vieäc. Toâi laø quoác vöông, saùng nay khi ra ñi, toâi gaëp moät Ñaïo nhaân xin toâi boá thí. Toâi coù höùa giuùp vaø môøi vò aáy ñôïi ôû trong cung. Xin ngaøi cho toâi taïm trôû veà cuùng döôøng Ñaïo nhaân nhö ñaõ höùa roài seõ trôû laïi boá thí thaân naøy cho ngaøi. Quyû noùi: –Nay toâi ñang ñoùi, neáu cho oâng trôû veà, oâng ñaâu chòu trôû laïi. Vua noùi: –Laønh thay! Neáu toâi laø ngöôøi khoâng bieát giöõ chöõ tín, luùc naøy toâi ñaâu caàn nghó ñeán gaëp Ñaïo nhaân laøm gì? Quyû nghe vaäy lieàn thaû cho vua ñi. Khi trôû veà cung, vua laáy vaät boá thí cho Ñaïo nhaân, ñem vieäc nöôùc giao phoù cho thaùi töû. Vì giöõ lôøi höùa, vua trôû laïi gaëp quyû. Quyû thaáy vua trôû laïi, trong loøng raát caûm kích. Nhôø loøng thaønh cuûa ñaáng quaân vöông, chuyeån ñoåi ñöôïc taâm aùc cuûa quyû. Noù lieàn leã taï ñöùc vua, khoâng coøn nghó ñeán chuyeän aên thòt nöõa. Thaày daïy: –Ñöùc vua chæ coù moät loøng chí thaønh maø baûo toaøn ñöôïc tính maïng, chænh ñoán quoác gia. Huoáng gì moät ngöôøi hieàn thieän bieát giöõ gìn naêm giôùi, laïi coøn heát loøng boá thí, phöôùc kia thaät laø voâ löôïng vaäy. M 41- Ngaøy xöa, vua A-duïc thöôøng öa thieát trai cuùng döôøng caùc Sa-moân. Vua daïy thaùi töû phaûi töï tay lo lieäu söûa soaïn caùc vaät thöïc ñeå cuùng döôøng. Thaùi töû toû yù giaän, noùi thaàm: “Khi ta ñöôïc laøm vua, seõ gieát caùc Ñaïo nhaân naøy.” Coù moät Sa-moân bieát ñöôïc taâm yù cuûa thaùi töû khoâng toát, neân goïi ñeán noùi: –Toâi khoâng coøn soáng ôû theá gian bao laâu nöõa. Thaùi töû nghe noùi vaäy, sôï quaù, thöa: –Sa-moân roõ yù toâi sao? Thaùi töû lieàn suy nghó ngöôïc laïi: “Khi toâi laøm vua seõ cuùng döôøng caùc Ñaïo nhaân hôn phuï vöông toâi.” Taâm oâng ta khi aáy ñöôïc an hoøa vì ñaõ boû ñieàu aùc, nghó ñeán ñieàu thieän. Sa-moân noùi vôùi thaùi töû: –Khi ngaøi laøm vua, toâi ñaõ sinh leân coõi trôøi roài. Thaùi töû thöa:

–Thaùnh thieän thay baäc Sa-moân! Sau naøy thaùi töû leân laøm vua, ngaøi duøng naêm giôùi vaø möôøi ñieàu laønh ñeå laøm chính saùch trò nöôùc an daân, ñöa ñaát nöôùc ñeán choã thaùi bình thònh trò. M 42- Ngaøy xöa coù moät ngöôøi laøm ngheà noâng, coù hai baø vôï. Ngöôøi vôï lôùn hieåu ñaïo, haèng ngaøy mang côm cuùng döôøng Sa-moân. Coù thaày Sa-moân nhö thöôøng leä ñi khaát thöïc ñeán nhaø aáy, gaëp ngöôøi vôï nhoû, baø ta khoâng cuùng döôøng maø coøn toû veû giaän döõ. Saùng hoâm sau, ñeán giôø khaát thöïc, thaày cuõng ñi ngang qua nhaø aáy, baø vôï nhoû lieàn ñi ra laáy baùt, vaøo beân trong ñem ñoà baát tònh ñeå vaøo trong baùt, roài ñoå côm phuû leân treân, ñem baùt trao laïi cho thaày Sa-moân. Thaày Sa-moân mang baùt veà nhaø, luùc muoán aên côm, thaày thaáy ñoà baát tònh, lieàn ñi röûa baùt. Töø ñaây thaày Sa-moân khoâng ñeán nhaø ngöôøi aáy khaát thöïc nöõa. Sau ñoù, ngöôøi vôï nhoû ôû trong mieäng vaø khaép thaân ñeàu bay ra muøi hoâi thoái, moïi ngöôøi bieát vaäy ai cuõng laùnh xa. Sau khi cheát bò ñoïa vaøo ñòa nguïc phaån soâi. Nhö vaäy, baø ta bò löu chuyeån trong ba ñöôøng aùc haøng ngaøn vaïn naêm. Khi toäi heát môùi ñöôïc laøm ngöôøi, thöôøng suy nghó muoán aên ñoà baát tònh, neáu khoâng aên thì trong buïng bò ñau thaét. Sau naøy lôùn leân, coâ ta ñi laáy

choàng, ban ñeâm töï thöùc daäy leùn ñi laáy phaån ueá maø aên, haøng ñeâm ñeàu laøm nhö vaäy. Ngöôøi choàng laáy laøm laï, lieàn ñi tìm hieåu, thaáy ñöôïc ngöôøi vôï ñang aên phaån dô. Ñaây laø do vieäc laøm loãi laàm ñôøi tröôùc maø phaûi ñöa ñeán nghieäp quaû nhö vaäy. Con ngöôøi soáng ôû ñôøi coù boán vieäc khoù thaønh töïu: 1. Xaây döïng chuøa thaùp thôø Phaät. 2. Xaây döïng phoøng xaù laøm nôi tu hoïc cho möôøi phöông Taêng. 3. Daâng cuùng ñoà aên uoáng cho Tyø-kheo Taêng. 4. Ñöôïc xuaát gia laøm Sa-moân. Neáu boán vieäc naøy, ngöôøi naøo coù nhaân duyeân thöïc haønh ñöôïc, seõ coù phöôùc ñöùc voâ löôïng. Vì sao vaäy? Khi coøn ôû trong ba coõi, ñaõ ñöôïc laøm ngöôøi, laïi coøn coù taøi saûn neân phaûi phaù nhoå goác reã xan tham, kòp thôøi boá thí, giuùp ñôõ cho moïi ngöôøi, laøm cho söï nghieäp caøng theâm beàn vöõng, ñöôïc nhö vaäy cuõng ñaõ laø khoù. Ai hieåu roõ ñöôïc nguoàn goác toäi phöôùc? Chæ coù Ñöùc Phaät vaäy. Ñöùc Phaät daïy: –Thaày Tyø-kheo khoâng neân duøng ñoà aên uoáng trao taëng cho nhau, cho ñoù laø vieäc laøm thaân thieän trong ñaïo. Maø chæ neân ñem kinh ñieån, giaùo phaùp truyeàn trao, raên daïy cho nhau. Thaày Tyø-kheo maø duøng ñoà aên ngon ñaõi ñaèng, gôûi taëng cho nhau, thaày aáy hieän ñôøi ñöôïc cho laø toát buïng, ñôøi sau khoâng ñöôïc lôïi ích. Ñöùc Phaät cuõng bò dö luaän khoâng toát. Vì sao vaäy? Ngöôøi ngoaïi ñaïo thaáy Tyø-kheo nhö theá seõ noùi: “Ñeä töû Phaät chæ chuù troïng vaät chaát, côm aùo aên maëc ñeå trao taëng cho nhau.” Ai chæ daïy vieäc laøm aáy? Ngöôøi ta seõ baûo laø Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy. Do ñoù ñaïo Phaät bò mang tieáng. Traùi laïi, caùc thaày Tyø-kheo duøng Kinh ñieån, Giôùi luaät chæ daïy, trao truyeàn cho nhau, môùi laø vieäc laøm chaân chaùnh vaø coù lôïi ích saâu xa. Vì sao vaäy? Ngöôøi ngoaïi ñaïo thaáy caùc Tyø-kheo nhö theá, hoï seõ noùi: “Ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät chæ duøng kinh ñieån, giôùi luaät chæ daïy cho nhau, taát caû ñeàu coù lôïi ích.” Caùc thaày Tyø-kheo ñôøi naøy ñöôïc tieáng laønh, ñôøi sau seõ giaûi thoaùt. Ñöùc Phaät cuõng ñöôïc taùn döông. Vì sao vaäy? Ñöùc Phaät laø Thaày cuûa caùc vò Tyø-

kheo, Ngaøi chæ duøng Kinh ñieån, Giôùi luaät chæ daïy ñeä töû. Vì vaäy neân bieát, khoâng caàn duøng vaät chaát taàm thöôøng ñeå thuø taïc, qua laïi, maø chæ neân duøng lôøi hieàn thieän hôïp ñaïo lyù maø trao daïy cho nhau môùi laø baùo aân Phaät. Ñöùc Phaät daïy: –Thaày Tyø-kheo neân bieát ñuû. Theá naøo goïi laø bieát ñuû? Laø caàn boä aùo ñeå che thaân, côm aên ngaøy moät böõa, thöôøng kinh haønh, taâm tòch tónh, khoâng dong ruoãi beân ngoaøi, taâm khoâng bò roái loaïn, ñoù laø bieát ñuû; cuõng khoâng cho laø mình tri tuùc. Hoaëc nöông vaøo kinh, luaät Phaät daïy maø tu haønh ñeå thaønh töïu Töù thieàn, Töù khoâng ñònh, cho ñeán ñöôïc ñaïo quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, cuõng chöa cho ñoù laø ñuû vaäy. Nhö vaäy goïi laø chöa ñeán ñích. M 43- Xöa coù thaày Tyø-kheo ñi khaát thöïc, voäi ñöùng beân ñöôøng tieåu tieän. Ngöôøi qua ñöôøng thaáy ñöôïc, ñeàu chæ cöôøi vaø noùi: –Ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät trong töøng böôùc ñi phaûi coù phaùp ñoä, trong trang phuïc cuõng caàn chænh ñoán oai nghi. Traùi laïi thaày kia ñöùng maø tieåu tieän, thaät ñaùng buoàn cöôøi! Thôøi aáy coù moät ngöôøi tu haønh theo phaùi ngoaïi ñaïo Ni-kieàn töû. Thaáy ngöôøi cheâ cöôøi thaày Tyø-kheo kia, oâng lieàn töï suy nhgó: “Tu só beân phaùi chuùng ta traàn truoàng ñi ngoaøi ñöôøng khoâng ai noùi gì caû. Traùi laïi, ñeä töû

cuûa Ñöùc Phaät chæ ñöùng tieåu tieän maø bò ngöôøi ñaøm tieáu. Nhö vaäy laø do söï höôùng daãn cuûa thaày beân phaùi chuùng ta khoâng coù pheùp taéc, cho neân ngöôøi khoâng cöôøi vaäy. Rieâng ñeä töû cuûa Phaät tu haønh thanh tònh, ñi ñöùng oai nghi, neáu ngöôøi sô suaát deã bò dò nghò." Suy nghó nhö vaäy, sau ñoù oâng ta quay veà, theo Phaät xin xuaát gia thoï giôùi laøm Sa- moân, tinh taán tu haønh, lieàn ñöôïc ñaïo quaû Tu-ñaø-hoaøn. Thaày Tyø-kheo cuõng ví nhö con sö töû, laø vua trong caùc loaøi caàm thuù, neân noùi naêng, höôùng daãn ngöôøi khaùc phaûi coù phaùp ñoä. Ñi, ñöùng, naèm, ngoài phaûi coù oai nghi, laøm khuoân pheùp cho ngöôøi khaùc, khoâng neân töï khinh. Neáu töï khinh, töï huûy laø laøm nhuïc cho caùc baäc Tieân hieàn ñoù vaäy. Vua trôøi Ñeá Thích vaø vò thöù nhaát trong boán vò Thieân vöông, ngaøy möôøi laêm ba laàn xem xeùt thieân haï ñeå bieát ai laø ngöôøi trì giôùi. Neáu thaáy ngöôøi trì giôùi thì chö Thieân raát hoan hyû. Ñaõ ñeán ngaøy traêng troøn, vua trôøi Ñeá Thích ngoài taïi chaùnh ñieän, töï suy nghó: "Neáu thieân haï coù ngöôøi trai giôùi ba böõa trong dòp traêng raèm, khi thoï maïng heát seõ ñöôïc ñòa vò cuûa ta." Chö Thieân ñöùng haàu raát kinh ngaïc, noùi: –Thöa, ñaâu chæ coù trai giôùi ba böõa trong dòp ngaøy raèm maø ñöôïc ñòa vò cuûa trôøi Ñeá Thích? Luùc baáy giôø coù moät thaày Tyø-kheo ñaõ ñöôïc ñaïo quaû A-la-haùn. Bieát taâm nieäm cuûa trôøi Ñeá Thích, vò aáy baïch vôùi Ñöùc Phaät: –Thöa Ñöùc Theá Toân, coù theå ñuùng nhö lôøi noùi cuûa Ñeá Thích nhaän xeùt chaêng? Ñöùc Phaät daïy: –OÂng Ñeá Thích noùi khoâng theå tin, vì khoâng hôïp lyù. Vò Tyø-kheo hoûi: –Taïi sao vaäy? Ñöùc Phaät daïy:

–Ngöôøi tinh taán ba ngaøy trai giôùi trong dòp traêng raèm coù theå vöôït theá gian maø ñaâu chæ vì ñòa vò Ñeá Thích. Nhö vaäy, vì oâng noùi chöa hôïp lyù neân khoâng ñuû tin. Ai coù theå bieát roõ phöôùc trì trai giôùi? Duy chæ coù Ñöùc Phaät vaäy. M 44- ÔÛ trong bieån coù moät con roàng raát lôùn, noù muoán möa noåi nöôùc, ñem laïi lôïi ích cho ñaát trong coõi Dieâm-phuø, nhöng sôï maët ñaát khoâng ñuû söùc chaáp nhaän nöôùc möa. Roàng suy nghó: "Ñaát khoâng ñuû khaû naêng chöùa nöôùc möa cuûa ta, vaäy ta chæ coù caùch laø möa vaøo trong bieån." Trí tueä cuûa Ñöùc Phaät vaø haøng ñeä töû coù oai ñöùc raát lôùn, muoán ñem giaùo lyù boá thí cho chín möôi saùu phaùi tu haønh theo ngoaïi ñaïo maø sôï hoï khoâng kham nhaän, ñaûm ñöông noåi. Vì vaäy cho neân Ñöùc Phaät vaø chuùng ñeä töû trao daïy cho nhau, cuõng nhö roàng röôùi nöôùc möa cuûa mình vaøo trong bieån vaäy. M 45- Ngaøy xöa coù moät Phaïm chí ñaõ moät traêm hai möôi tuoåi. Thôøi trai treû khoâng cöôùi vôï, khoâng tham duïc. OÂng vaøo trong nuùi saâu, nôi khoâng coù ngöôøi lui tôùi, duøng coû che moät am tranh, laáy coû boàng laøm giöôøng naèm, uoáng nöôùc traùi caây thay côm, khoâng chöùa tieàn cuûa, vaät baùu. Duø ñöôïc quoác vöông môøi vò aáy cuõng khoâng ñeán. Taâm yù vò aáy thanh tònh, thöôøng ñöôïc voâ vi an laïc. ÔÛ tu trong nuùi hôn ngaøn naêm, haøng ngaøy vui chôi vôùi caùc loaøi caàm thuù, maø trong soá ñoù coù boán con thuù thaân caän nhaát: Moät laø con choàn, hai laø con khæ, ba laø con raùi caù vaø boán laø moät con thoû. Boán con thuù naøy haèng ngaøy theo Ñaïo nhaân ñeå nghe daïy giôùi, kinh. Nhö vaäy, traûi qua moät thôøi gian, ñeán luùc caùc loaïi traùi caây ñeàu bò khan hieám, Ñaïo nhaân coù yù muoán rôøi khoûi choã aáy ra

ñi. Boán con thuù bieát vaäy saàu lo khoâng vui, cuøng nhau luaän baøn: “Chuùng ta cuøng nhau ñi tìm vaät thöïc ñeå cuùng döôøng Ñaïo nhaân.” Chuù khæ ñi ñeán nuùi khaùc haùi ñöôïc maáy quaû cam, ñem ñeán daâng cuùng Ñaïo nhaân, trong taâm nguyeän mong thaày ñöøng ñi. Chuù choàn hoùa thaønh ngöôøi ñi xin ñoà aên, ñöôïc moät bao buùn khoâ, mang ñeán daâng leân Ñaïo nhaân ñeå coù theå cung caáp ñoà aên moät thaùng, mong thaày trôû laïi. Raùi caù cuõng laën loäi trong suoái nöôùc baét ñöôïc moät con caù lôùn, mang ñeán daâng leân Ñaïo nhaân vaø nguyeän tieáp tuïc cung caáp ñoà aên moät thaùng, xin ngaøi chôù ñi. Coøn chuù thoû, töï suy nghó: “Ta cuùng döôøng Ñaïo nhaân nhö theá naøo ñaây?” Suy ñi, nghó laïi, chæ coù caùch laø ñem thaân cuùng döôøng Ñaïo nhaân laø hôn caû, thoû lieàn ñi laáy cuûi, ñoát löûa thaønh moät ñoáng than hoàng. Roài thoû ñeán thöa vôùi Ñaïo nhaân: –Toâi laøm thoû, thaân phaän nhoû beù, nay xin nhaûy vaøo löûa thieâu nöôùng, nguyeän ñem thaân naøy daâng leân Ñaïo nhaân ñeå cung caáp löông thöïc moät ngaøy. Noùi xong, thoû lieàn nhaûy vaøo trong löûa, nhöng löûa khoâng chaùy. Thaáy söï hy sinh quaù nhaân nghóa cuûa thoû, Ñaïo nhaân trong loøng raát caûm kích neân ñoåi yù, nguyeän ôû laïi ñaây khoâng ñi ñaâu nöõa. Ñöùc Phaät daïy: –Vò Phaïm chí thôøi aáy laø Ñöùc Phaät Ñeà-hoøa-kieät. Thoû laø tieàn thaân cuûa Ta. Khæ laø tieàn thaân cuûa Xaù-lôïi-phaát. Choàn laø tieàn thaân cuûa A-nan. Raùi caù laø tieàn thaân cuûa Muïc- kieàn-lieân. M

46- Ngaøy xöa coù naêm vò Ñaïo nhaân ñi lôõ ñöôøng, trôøi toái, gaëp luùc möa tuyeát, phaûi vaøo taù tuùc trong mieáu cuûa moät vò Thaàn. Trong mieáu coù moät töôïng Thaàn baèng goã maø daân ôû ñaây ñöôïc leänh phaûi thôø phuïng. Boán vò Ñaïo nhaân cuøng coù yù kieán: “Toái hoâm nay trôøi laïnh, chuùng ta coù theå laáy ngöôøi goã naøy cheû laøm cuûi, thoåi ñoát söôûi aám ñöôïc?”. Coù moät Ñaïo nhaân noùi: –Töôïng naøy ngöôøi ta ñang toân kính thôø phuïng, khoâng neân ñoát phaù. Noùi roài, oâng ta mang leân ñaët laïi choã cuõ. Trong mieáu naøy coù quyû döõ coù theå aên thòt ngöôøi, hoâm ñoù noù baøn vôùi nhau: “Chuùng ta neân baét ngöôøi kia ñeå aên thòt vì ngöôøi ñoù raát sôï ta. Boán ngöôøi kia döõ quaù khoâng daùm xuùc phaïm. Ngöôøi coù theå baét aên laø ngöôøi khoâng daùm phaù töôïng ñoù vaäy.” Ñaïo nhaân kia naèm nghe quyû noùi vaäy, lieàn daäy keâu caùc baïn: –Chuùng ta haõy phaù töôïng naøy ñeå duøng vaøo vieäc ñoát söôûi aám. Lieàn laáy töôïng xuoáng ñoát. Quyû aên thòt ngöôøi thaáy vaäy sôï haõi phoùng chaïy. Luaän raèng: Phaøm ngöôøi hoïc ñaïo neân vöõng taâm yù, khoâng theå khieáp nhöôïc, khieán cho quyû thaàn khoâng coù phöông tieän haïi ngöôøi ñöôïc vaäy. M 47- Ngaøy xöa coù moät oâng vua boû nöôùc xuaát gia laøm Sa-moân, ôû trong nuùi röøng tinh taán tö duy: “Ta nay chæ coù moät am tranh, traûi coû boàng laøm giöôøng chieáu.” Töï thaáy quaù ñaéc chí, oâng ta cöôøi lôùn, noùi: –Khoaùi thích thay! Vò Ñaïo nhaân ôû gaàn ñaáy hoûi: –Ngöôi voán ôû trong caûnh an laïc, nay moät mình ngoài trong nuùi hoïc ñaïo, coù ñieàu gì vui sao? Vò Sa-moân noùi: –Khi toâi laøm vua, vieäc lo laéng suy nghó quaù nhieàu! Hoaëc sôï vua laùng gieàng chieám ñoaït nöôùc, cuõng sôï ngöôøi cöôùp laáy taøi saûn vaät chaát cuûa toâi. Hoaëc sôï mình bò ngöôøi tham lôïi duïng, laïi sôï keû thuoäc haï lôïi duïng tieàn taøi, vaät baùu maø khoâng bieát hoï seõ phaûn nghòch

khi naøo. Nay toâi laøm Sa-moân, khoâng coù moät vaät gì ñeå ngöôøi sinh taâm tham lôïi, vui thích quaù khoâng theå noùi heát. Do nhaân duyeân nhö theá neân toâi noùi "Heát söùc vui thích" laø vaäy. M 48- Ngaøy xöa coù moät vò quoác vöông raát meán chuoäng ñaïo ñöùc, thöôøng ñi nhieãu quanh thaùp moät traêm voøng, ñi chöa ñuû thì chöa chòu nghæ ngôi. Moät ngaøy noï, coù vua nöôùc laân caän keùo binh ñeán ñònh xaâm chieám nöôùc aáy. Caùc vò ñaïi thaàn nghe tin quaù sôï haõi, lieàn ñeán taâu baùo leân ñöùc vua: –Thöa Ñaïi vöông, coù giaëc thuø cuûa nöôùc laân caän, saép keùo binh ñeán, xin ngaøi taïm gaùc laïi vieäc nhieãu thaùp, trôû veà chaáp chaùnh ñeå lo ñaùnh ñuoåi giaëc thuø. Vua noùi: –Ta thuaän cho binh lính saün saøng ngheânh chieán. Ta cuõng quyeát taâm tieáp tuïc khoâng ngöøng. Taâm yù vua kieân coá, nhieãu thaùp chöa xong maø giaëc ñaõ tan raõ, boû chaïy taùn loaïn. Luaän raèng: Ngöôøi coù nhaát taâm ñònh yù, khoâng moät trôû ngaïi naøo maø khoâng tieâu tan. M

49- Ngaøy xöa coù moät vò vua thöôøng ra ngoaøi thaønh thaêm vieáng daân tình, gaëp Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñeàu xuoáng xe ñaûnh leã, khoâng ngaïi buøn ñaát laám dô. Caùc vò caän thaàn raát khoù chòu, hoï noùi vôùi nhau: "Ñöùc vua suy nghó vaø laøm chi nhöõng vieäc phieàn toaùi nhö vaäy!" Ñöùc vua nghe ñöôïc neân khi veà cung ngaøi ra leänh cho caùc ñaïi thaàn: –Caùc khanh haõy mang ñeán ñaây cho ta moät traêm ñaàu thuù vaät vaø moät caùi ñaàu ngöôøi. Sau ñoù hoï thöa vôùi ñöùc vua: –Chuùng toâi ñaõ vaâng leänh saém ñuû. Vua baûo: –Caùc khanh haõy mang ra chôï baùn heát nhöõng caùi ñaàu kia vaø caû ñaàu ngöôøi cho ta. Sau ñoù caùc haï thaàn thöa: –Chuùng toâi ñaõ baùn traêm ñaàu thuù vaät, rieâng ñaàu ngöôøi baùn khoâng ai chòu mua, nay noù thoái quaù! Vua baûo caùc ñaïi thaàn: –Caùc khanh khoâng hieåu roõ, tröôùc ñaây ta phaùt taâm gaëp Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng lieàn cuùi ñaàu ñaûnh leã. Caùc khanh noùi: "YÙ vua quaù phieàn toaùi", neân nay ta muoán cho caùc khanh bieát caùi ñaàu cuûa con ngöôøi laø vaäy. Ñaàu cuûa ngöôøi cheát khoâng saïch seõ, raát hoâi haùm. Nay duøng noù vaøo vieäc taïo phöôùc ñeå ñöôïc hoùa sinh leân caùc coõi trôøi. Caùc ngöôi laïi ngu si phaûn ñoái, cho laø phieàn toaùi. Caùc haï thaàn quyø thöa: –Ñuùng thaät nhö lôøi cuûa ñaïi vöông daïy. Chuùng thaàn ngu si khoâng thaáu hieåu noåi. Xin ñaïi vöông thöù toäi. Sau naøy, moãi khi vua vaø caùc quan ra ngoaøi thaønh thaêm vieáng daân tình, gaëp Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñeàu cung kính ñaûnh leã. Xem ñoù nhö moät vöông phaùp vaäy. M 50- Ngaøy xöa coù moät vò quoác vöông ñi ra ngoaøi thaønh thaêm vieáng daân tình, moãi khi thaáy caùc Sa-moân ñeàu xuoáng xe ñaûnh leã. Coù vò Ñaïo nhaân noùi: –Ñaïi vöông khoâng neân xuoáng xe. Vua noùi: –Ta muoán ñi leân chöù khoâng chòu ñi xuoáng. Sôû dó ta noùi ñi leân maø khoâng ñi xuoáng laø nhö theá naøy: Ta nay vì Sa-moân maø ñaûnh leã, veà sau khi thoï maïng heát seõ sinh leân coõi trôøi, cho neân ta noùi chæ ñi leân maø khoâng ñi xuoáng laø theá. M 51- Ngaøy xöa coù moät ngöôøi cheát ñaõ laâu, sau ñoù thaàn thöùc trôû laïi ñöa tay vuoát boä xöông cuõ cuûa mình. Ngöôøi ñöùng gaàn ñoù thaáy vaäy hoûi: –Vì sao ngöôi sôø moù boä xöông khoâ aáy? Vò Thieân thaàn noùi: –Ñaây laø thaân cuõ cuûa ta, laø thaân khoâng saùt sinh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm. Mieäng khoâng noùi doái, khoâng theâu deät,

khoâng noùi löôõi hai chieàu, khoâng noùi lôøi hung aùc. YÙ khoâng tham lam, ganh gheùt, khoâng saân haän, khoâng si meâ. Cho neân sau khi cheát ñöôïc sinh leân coõi trôøi, moïi mong caàu ñeàu ñöôïc khoaùi laïc voâ cuøng taän. Vì lyù do nhö theá cho neân ta meán troïng thaân cuõ naøy vaäy. M

52- Ngaøy xöa, ôû nöôùc ngoaøi coù moät Sa-moân tu haønh ôû trong nuùi. Thôøi baáy giôø coù moät con quyû hoùa laøm moät ngöôøi khoâng coù ñaàu, ñi ñeán tröôùc Sa-moân. Thaày Sa-moân noùi: –Khoâng coù ñaàu chæ laø beänh hoaïn, vì maét ñeå thaáy saéc, tai nghe tieáng, muõi bieát höông, mieäng löôõi caûm thoï muøi vò. Vì vaäy khoâng coù ñaàu chaúng coù gì thích thuù caû. Quyû nghe vaäy bieán maát, lieàn hieän ra moät ngöôøi khoâng coù thaân, chæ coù tay chaân. Thaày Sa-moân thaáy vaäy noùi: –Ngöôøi khoâng thaân thì khoâng bieát coù ñau oám, khoâng coù luïc phuû nguõ taïng vaø nhö vaäy seõ khoâng bieát coù beänh, thì ñaâu coù gì vui! Quyû laïi bieán maát, lieàn hieän ra moät ngöôøi khoâng coù tay chaân. Thaân nhö moät baùnh xe laên ñeán tröôùc Sa-moân, thaày Sa-moân noùi: –Thích thuù quaù, khoâng coù tay chaân thì khoâng theå ñi troäm cöôùp tieàn taøi vaät chaát cuûa ngöôøi. Vaäy khoâng thích sao! Quyû nghe daïy nhö vaäy thöa: –Thaày ñaõ giöõ gìn ñöôïc thaân taâm khoâng bò dao ñoäng. Quyû lieàn bieán thaønh moät ngöôøi ñaøn oâng, ñi ñeán ñaûnh leã saùt ñaát vaø thöa vôùi Sa- moân: –Thaày giöõ gìn taâm yù vöõng chaéc nhö vaäy seõ khieán cho ngaøi tu hoïc khoâng laâu sau seõ thaønh töïu. Quyû moät laàn nöõa laïi cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Sa-moân roài lui ra. M 53- Ngaøy xöa coù moät Sa-moân tu haønh moät mình trong nuùi, thay aùo, aùo bò rôùt, thaày ngoù chung quanh, roài keùo aùo maëc vaøo ngay. Khi aáy sôn thaàn xuaát hieän, noùi vôùi Ñaïo nhaân: –Trong nuùi naøy vaéng veû khoâng coù ai, vì sao thaày phaûi laät ñaät maëc aùo nhö vaäy? Thaày Sa-moân noùi: –Coù Sôn thaàn thaáy toâi, toâi cuõng töï thaáy; ôû treân coù maët traêng, maët trôøi, chö Thieân cuõng thaáy toâi. Vôùi yù nghó ñoù cho neân toâi khoâng theå cho thaân loä. Neáu khoâng coù loøng hoå theïn thì khoâng phaûi ñeä töû cuûa Phaät. M 54- Ngaøy xöa coù saùu ngöôøi voán laø baïn, sau ñeàu bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, cuøng bò haønh hình, naáu trong moät caùi chaûo lôùn. Hoï ñeàu muoán noùi nguoàn goác loãi laàm cuûa mình: Ngöôøi thöù nhaát noùi: “Sa”. Ngöôøi thöù hai noùi: “Na”. Ngöôøi thöù ba noùi: “Ñaëc”. Ngöôøi thöù tö noùi: “Thieäp”. Ngöôøi thöù naêm noùi: “Coâ”. Ngöôøi thöù saùu noùi: “Ñaø-la”. Khi Ñöùc Phaät thaáy vaäy, Ngaøi mæm cöôøi. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân baïch Phaät ñeå roõ caên nguyeân. Ñöùc Phaät daïy: –Saùu vò aáy tröôùc ñoù laø baïn cuûa nhau, ñeàu bò ñoïa vaøo ñòa nguïc, phaûi chòu khoå hình trong moät caùi chaûo lôùn. Hoï muoán noùi nguoàn goác toäi loãi cuûa mình. Do nöôùc soâi traøo voït leân xuoáng neân hoï khoâng noùi ñöôïc nhieàu lôøi. Chæ noùi ñöôïc moät lôøi lieàn bò nhaän chìm trôû xuoáng. Ngöôøi thöù nhaát noùi: “Sa”. OÂng ta muoán noùi: ÔÛ theá gian traûi qua saùu möôi öùc vaïn naêm, trong ñòa nguïc chæ coù moät ngaøy. Ta bieát khi naøo môùi ñeàn traû toäi xong! Ngöôøi thöù hai noùi: “Na”. OÂng toû yù thaát voïng, khoâng bieát khi naøo môùi ñöôïc ra khoûi ñaây?

Ngöôøi thöù ba noùi: “Ñaëc”. OÂi, neân duïng taâm tu söûa luùc coøn soáng. Nhö vaäy môùi coù theå cheá ngöï ñöôïc voïng taâm cuûa mình maø quyeát ñònh laáy cuûa

naêm nhaø phaân ra ñeå cuùng döôøng Tam baûo. Ngöôøi ngu tham lam khoâng bieát ñuû, nay hoái haän naøo coù ích gì! Ngöôøi thöù tö noùi: “Thieäp”. Anh ta muoán noùi: Duø lo kinh doanh tìm caàu vaät chaát trong söï soáng cuõng khoâng ñi ñeán ñaâu. Sau khi cheát taøi saûn cuûa ta thuoäc veà ngöôøi khaùc, rieâng mình chòu thoáng khoå. Ngöôøi thöù naêm noùi: “Coâ”. Ai coù theå giuùp ta ra khoûi ñòa nguïc, sau ñoù khoâng coøn phaïm vaøo loãi laàm ñeå ñöôïc sinh leân coõi trôøi, ngöôøi, höôûng vui söôùng? Ngöôøi thöù saùu noùi: “Ñaø-la”. Vieäc khoå ñau naøy laø do tröôùc ñaây ta khoâng chòu lo toan. Ví nhö côõi xe ñi laïc vaøo ñöôøng taø, xe bò gaõy truïc, hoái haän khoâng kòp. M Baûy baøi naøy trích trong La-haùn Thí Duï:

55- Ngaøy xöa, Ñöùc Phaät coøn taïi theá, Ngaøi baûo Toân giaû Xaù-lôïi-phaát ñi ñeán coõi nöôùc trang nghieâm cuûa Ñöùc Phaät Duy Veä, thaêm hoûi Ñöùc Phaät kia veà ba vieäc laø thaân Ñöùc Phaät coù ñöôïc an oån khoâng? Noùi phaùp bình thöôøng khoâng? Ngöôøi nghe phaùp coù ñöôïc taêng tröôûng tieán boä khoâng? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát nöông oai thaàn cuûa Ñöùc Phaät ñi ñeán nöôùc kia nhö lôøi Phaät caên daën, hoûi thaêm veà ba vieäc. Ñöùc Phaät Duy Veä noùi: –Taát caû ñeàu ñöôïc thuaän lôïi, an oån. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät vì haøng Boà-taùt maø chuyeån vaän xe phaùp, thuyeát giaûng phaùp Baát thoaùi chuyeån cho haøng Boà-taùt Thaát truï. Ngaøi Xaù-lôïi-phaát ñöôïc döï nghe, roài töø coõi aáy trôû veà, saéc dieän saùng töôi, ñi ñöùng khaùc thöôøng. Ñöùc Phaät goïi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát hoûi: –OÂng ñeán nöôùc kia trôû veà, vì sao nay ñi ñöùng coù veû thích thuù nhö vaäy? Toân giaû Xaù-lôïi-phaát thöa: –Con ñeán nöôùc kia ñöôïc nghe Ñöùc Phaät daïy phaùp Baát thoaùi chuyeån, gioáng nhö ngöôøi nhaø ngheøo ñoùi reùt, boãng ñöôïc voâ soá chaâu baùu nhieàu nhö nuùi Tu-di, do vaäy con haân hoan, khoâng theå töï cheá. Ñöùc Phaät daïy: –Laønh thay! Ñuùng nhö lôøi oâng noùi. Ñöùc Phaät laïi daïy: –Naøy Xaù-lôïi-phaát, ví nhö vò tröôûng giaû Ñaïi Ca-la-vieät, hoaøn toaøn duøng vaøng roøng vaø haït chaâu Ma-ni laøm gia baûo. ÔÛ trong nhaø coù nhöõng thöù ñoàng, thieác, chì, keõm, ñeàu vöùt boû ra ngoaøi ñoáng raùc dô. Coù ngöôøi ngheøo khoå gaëp ñöôïc, vui möøng mang nhöõng thöù aáy veà nhaø, tuyeân boá raèng: “Ta ñaõ ñöôïc quaù nhieàu vaät baùu cuûa tröôûng giaû Ca-la-vieät.” Nhöng söï thaät coù phaûi vaät baùu cuûa tröôûng giaû khoâng? Ngaøi Xaù-lôïi-phaát thöa: –Thöa, chaúng phaûi. Ñöùc Phaät daïy Toân giaû Xaù-lôïi-phaát: –Phaùp maø oâng ñöôïc nghe laø phaùp coøn thaáp thoûi, ngheøo naøn. Ñöùc Phaät kia noùi coâng haïnh cuûa Boà-taùt Thaäp truï vaø noùi söï thanh tònh trong phaåm haïnh ñoù, cho neân phaùp maø oâng ñaõ ñöôïc nghe chöa ñaày ñuû troïn veïn coâng haïnh cuûa Boà-taùt. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát hieåu ñöôïc, thöa: –Con töôûng raèng ñöôïc cuûa baùu, traùi laïi chæ laø thöù chì, thieác maø thoâi.

Khi aáy trong hoäi chuùng nghe ngaøi Xaù-lôïi-phaát trình baøy söï vieäc nhö vaäy, voâ soá Boà- taùt phaùt taâm Voâ thöôïng Boà-ñeà, voâ soá Boà-taùt khaùc ñöôïc Nhaát sinh boå xöù. M 56- Ngaøy xöa, ngaøi Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ngoài beân goác caây, thöû duøng ñaïo nhaõn nhìn xem thaáy ñeán taùm ngaøn coõi Phaät. Ngaøi suy nghó: “Ñöùc Nhö Lai thaáy coøn chöa baèng ta.” Ngaøi ñi ñeán choã Ñöùc Phaät, nhö böôùc ñi oai veä cuûa con sö töû. Ñöùc Phaät hoûi Toân giaû Muïc- lieân: –OÂng, haøng

Thanh vaên, nay sao laïi böôùc ñi sö töû? Toân giaû Muïc-lieân baïch Phaät: –Con coù theå thaáy khaép taùm phöông, coù taùm ngaøn coõi Phaät. Con nghó raèng: “Ñöùc Phaät thaáy khoâng baèng con”, cho neân con böôùc ñi nhö sö töû. Ñöùc Phaät daïy: –Laønh thay! Ñaïi Muïc-kieàn-lieân, caùi thaáy cuûa oâng quaû roäng lôùn vaäy! Ñöùc Phaät daïy Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: –Ví nhö ñeøn saùng ñem so saùnh vôùi ngoïc minh chaâu caùch nhau raát xa. Ñöùc Phaät daïy: –Ta nhìn thaáy coõi, nöôùc khaép möôøi phöông nhieàu nhö soá caùt cuûa soâng Haèng, moät haït caùt laø moät coõi Phaät, trong coõi aáy ta thaáy taát caû: Hoaëc thaáy coù ngöôøi töø cung trôøi Ñaâu-suaát vaøo trong thai meï, roài thò hieän ñaûn sinh, xuaát gia hoïc ñaïo, tu haønh, haøng phuïc ma quaân. Sau khi thaønh ñaïo, Ñeá Thích, Phaïm thieân ñeán khuyeán khích thænh Ñöùc Phaät noùi phaùp. Roài Ñöùc Phaät vì vò aáy vaø taát caû chuùng sinh maø noùi phaùp, sau ñoù vaøo Nieát-baøn; ñaõ vaøo Nieát-baøn, ñeä töû hoûa thieâu, laáy xaù-lôïi xaây thaùp toân thôø. Nhö vaäy, raát nhieàu söï kieän xaûy ra khoâng theå tính keå, ta duøng Phaät nhaõn ñeàu thaáy roõ heát. Khi ñoù Ñöùc Phaät phoùng moät ñaïo haøo quang chieáu suoát phöông treân, trong thaân phoùng ra haøo quang chieáu khaép taùm höôùng, chaân phoùng aùnh saùng soi chieáu phöông döôùi, ñeàu thaáy traêm ngaøn coõi nöôùc. Luùc aáy caùc coõi nöôùc khaép möôøi phöông chaán ñoäng saùu caùch maø aùnh saùng kia khoâng bò chöôùng ngaïi. Luùc baáy giôø ngaøi Muïc-kieàn-lieân ôû tröôùc Ñöùc Phaät lieàn thaáy voâ soá, voâ bieân haèng haø sa coõi nöôùc, ôû trong moãi coõi nöôùc ñeàu coù nhö nhöõng ñieàu Ñöùc Phaät ñaõ chæ daïy ôû treân. Toân giaû Muïc-kieàn-lieân baïch Phaät: –Theá Toân vöøa noùi ñeán möôøi haèng haø sa coõi Phaät, nay Ngaøi hieän baøy cuõng nhö vaäy. Ñöùc Phaät daïy ngaøi Muïc-kieàn-lieân: –Do oâng khoâng tin, cho neân Ta noùi moät ít. Baây giôø Ta hieän baøy ra nhö vaäy, so ra thì thaät khoâng theå tính keå. Ngaøi Muïc-kieàn-lieân nghe Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, toaøn thaân gieo xuoáng ñaát nhö nuùi lôùn suïp ñoå, caát tieáng khoùc thöa: –Con khoâng bieát coâng ñöùc roäng lôùn cuûa Phaät, môùi coù thaùi ñoä sai laàm nhö theá naøy. Thaø thaân con vaøo ñaïi ñòa nguïc chaät choäi nhô baån, traûi qua traêm kieáp khoâng truï A-la-haùn quaû coøn hôn! Ngaøi Muïc-kieàn-lieân laïi noùi: –ÔÛ giöõa ñaïi chuùng, Ñöùc Theá Toân thöôøng daïy, con laø Thaàn thoâng baäc nhaát maø coøn khoâng ñuû khaû naêng noùi vaø bieát coâng ñöùc cuûa Phaät, huoáng gì ngöôøi chöa ñöôïc ñaïo maø bieát ñöôïc sao? Ñaïi chuùng neân phaùt taâm tu haønh theo chí höôùng cuûa Phaät, chôù baét chöôùc theo toâi maø laøm baïi hoaïi doøng gioáng giaùc ngoä.

Taát caû Trôøi, Roàng, Quyû thaàn, Nhaân daân nhieàu voâ soá ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng Boà- ñeà. Coù ngöôøi phaùt taâm roäng lôùn tu Boà-taùt ñaïo seõ ñöôïc quaû vò Baát thoaùi chuyeån. Caùc Boà- taùt ñaõ ñöôïc Baát thoaùi chuyeån lieàn ñaït ñöôïc quaû vò Nhaát sinh boå xöù. M 57- Ngaøy xöa coù moät Long vöông teân laø Baït-ñeå, oai thaàn roäng lôùn, raát naêng ñoäng, taùnh noùng naûy, thöôøng öa laøm vieäc baïo ngöôïc, cuøng caùc quyeán thuoäc laøm ñieàu phi phaùp, nhö duøng gioù möa lôùn, saám chôùp, möa ñaù ñeå gieát haïi nhaân daân, caàm thuù, chim choùc vaø caùc loaïi thuù vaät nhoû, nhieàu voâ soá. Thôøi aáy coù möôøi ngaøn vò toân tuùc A-la-haùn cuøng nhau baøn luaän: “Neáu ai gieát moät ngöôøi ñoïa ñòa nguïc moät

kieáp, coøn phaûi caû traêm laàn chòu cheát ñeå thöôøng maïng, toäi kia coøn chöa heát. Nay loaøi roàng taøn haïi chuùng sinh laâu nay khoâng löôøng heát ñöôïc. Cöù nhö vaäy, neáu noù khoâng chòu döøng laïi, sôï seõ khoù ñöôïc ñoä thoaùt. Nay chuùng ta haõy ñi ñeán ñeå ngaên chaën loãi laàm cuûa noù vaäy!". Khi aáy Ñöùc Phaät bieát ñöôïc, lieàn khen: –Laønh thay! Caùc thaày laø ngöôøi xuaát gia caàu ñaïo Voâ vi giaûi thoaùt, coù loøng muoán cöùu taát caû maïng soáng ñang bò nguy aùch, laïi cuõng muoán ñoä ngöôøi coù toäi laø raát toát vaø neân laøm, ñoù cuõng laø vieäc baùo aân vaäy. Khi aáy caùc vò A-la-haùn cuøng baøn vôùi nhau: "Chuùng ta khoâng caàn huy ñoäng caû vaïn ngöôøi cuøng ñi, maø chæ ñi töøng ngöôøi moät, laàn löôït ñeán caûm hoùa." Nhöng ñeàu bò thaát baïi khoâng theå tieán tôùi ñöôïc. Hoï cuøng baøn vôùi nhau: "Ñi moät mình khoâng theå haøng phuïc, caûm hoùa con roàng boû aùc laøm laønh ñöôïc. Baây giôø neân taäp hôïp coâng ñöùc cuûa caû vaïn ngöôøi cuøng moät luùc ñi ñeán." Khi roàng ñaõ thaáy ñöôïc, lieàn noåi gioù laøm möa ñaù, saám chôùp mòt muø, noù laøm cho caû vaïn ngöôøi ñeàu kinh haõi, môø mòt, khoâng theå tieán böôùc, laïi phaûi chòu nhuïc quay trôû veà. Ngaøi A-nan baïch vôùi Ñöùc Phaät: –Thöa Theá Toân, con roàng ñaõ gieát haïi ngöôøi vaø thuù vaät, toäi loãi cuûa noù raát lôùn, khoâng theå tính keå. Nay coøn laøm möa ñaù khuûng boá caû vaïn vò A-la-haùn. Caùc ngaøi, y haäu möa öôùt nhö ngöôøi bò cheát ñuoái. Toäi cuûa noù raát naëng, khoâng theå keå heát ñöôïc. Khi aáy, Ñöùc Phaät ñang ôû treân nuùi Kyø-xaø-quaät cuøng vôùi moät vaïn Boà-taùt vaø moät vaïn A-la-haùn, taát caû cuøng ñeán ngoïn nuùi, choã roàng ñang truù nguï. Khi Long vöông thaáy, noù lieàn noåi giaän laøm möa ñaù, saám chôùp. Roàng laïi coøn phoùng moät taûng ñaù roäng boán möôi tröôïng, neáu rôi xuoáng ñaát seõ luùn saâu boán thöôùc, muoán duøng noù haïi Phaät vaø chuùng Boà-taùt. Khi ñaù bay ñeán treân Phaät, truï giöõa hö khoâng, bieán thaønh hoa trôøi che ôû treân. Ñöùc Phaät lieàn phoùng aùnh saùng soi toû khaép nôi. ÔÛ trong nuùi, caùc thôï saên gaëp möa lôùn toái taêm muø mòt, khoâng nhaän ra phöông höôùng ñaâu laø Ñoâng, ñaâu laø Taây; taát caû hôn vaïn ngöôøi nhôø aùnh saùng ñoù maø ñi ñeán gaëp Phaät. Roàng luùc aáy laïi tieáp tuïc noåi saám seùt, lieäng moät taûng ñaù lôùn khaùc vuoâng vöùc roäng boán möôi tröôïng, neáu taûng ñaù naøy rôi xuoáng ñaát seõ luùn saâu trong loøng ñaát boán möôi tröôïng, nhöng khi taûng ñaù bay ngang treân Ñöùc Phaät lieàn bieán thaønh hoa, nhaäp chung vôùi nhöõng boâng hoa tröôùc, keát thaønh moät baûo caùi baèng hoa. Caùc roàng nhoû quyeán thuoäc cuõng lieäng möa ñaù xuoáng, bao truøm moät tröôïng vuoâng, cuõng ñeàu bieán thaønh hoa nhö treân. Caùc vò A-la-haùn thaáy roàng muoán gaây tai bieán, ñeàu oâm loøng lo sôï, ñeán nöông gaàn Ñöùc Phaät. Loaøi roàng ôû treân maây nhìn thaáy traän möa ñaù cuûa mình nay ñaõ bieán thaønh baûo caùi baèng hoa, treo lô löûng treân khoâng, khoâng rôi xuoáng ñöôïc. Roàng suy nghó: "Ta phaûi cuoän

khuùc thaân mình daøi boán möôi tröôïng, laøm möa xoái xaû treân ñaàu Phaät vaø chuùng Taêng. Nhöng möa töùc thôøi bò daäp taét ngay ôû treân khoâng. Luùc aáy khaép thaân aùc ñoäc cuûa roàng ñau ñôùn, ngaõ loän, luùn saâu trong loøng ñaát. Baáy giôø roàng môùi ngaång ñaàu nhìn Ñöùc Phaät, suy nghó: "Caùc haønh ñoäng cuûa ta ñeàu khoâng ñöôïc nhö yù muoán. Chaéc chaén laø ta ñaõ gaëp vò Thaàn toái

thöôïng vi dieäu, toân quyù.” Cuøng luùc aáy, caùc roàng nhoû töï thaân cuõng caûm thaáy buûn ruûn, khoâng nhuùc nhích noåi. Long vöông vaø taát caû roàng quyeán thuoäc khi maïng chung ñeàu ñöôïc sinh leân coõi trôøi, laøm con trôøi, hoï lieàn trôû xuoáng ñöùng haàu beân Phaät. Khi aáy Ñöùc Phaät noùi vôùi A-nan: –Thaày coù bieát caùc vò trôøi naøy töø ñaâu sinh leân khoâng? A-nan thöa: –Con khoâng bieát ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: –Chính laø Long vöông vaø quyeán thuoäc ñaõ coù aùc yù maø oâng ñaõ noùi: “Toäi hoï raát lôùn, khoâng theå tính keå”, nhöng nhôø khi hoï bò rôi xuoáng ñaát lieàn phaùt loøng hieàn laønh, bieát Ñöùc Phaät laø Baäc Toân Quyù, neân khi chaám döùt thoï maïng ñöôïc sinh leân coõi trôøi. Caùc vò ñang ôû ñaây chính laø hoï. Caùc vò trôøi khi nghe Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng, ñoä thoaùt chuùng sinh. Khi aáy caùc thôï saên vöøa ñi ñeán choã Ñöùc Phaät, hoï töï nghó: “Toäi loãi cuûa roàng nhö vaäy coøn ñöôïc giaûi thoaùt, ngheà saên baén saùt haïi cuûa ta, so vôùi roàng, loãi cuõng khoâng bao nhieâu.” Hoï muoán phaùt ñaïo taâm nhöng coøn do döï. Ñöùc Phaät noùi vôùi A-nan: –Moät vaïn vò A-la-haùn naøy muoán ñoä loaøi roàng ñang taïo toäi, nhöng naêng löïc khoâng ñuû. Neáu khoâng coù Ta vì loaøi roàng maø cheá phuïc thì chaúng nhöõng khoâng ñoä ñöôïc caùi aùc maø coøn taêng theâm toäi cho hoï. Cho neân muoán ñoä taát caû chuùng sinh, tröôùc phaûi thieàn ñònh tö duy, neáu coù theå ñoä ñöôïc, sau ñoù môùi thi haønh. Coù nhöõng ngöôøi caùc thaày khoâng theå hoùa ñoä, Nhö Lai coù theå ñoä maø coøn chöa ñoä. Khi caùc thôï saên nghe Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng, ñoä thoaùt chuùng sinh cuøng trôøi, roàng vaø taát caû nhaân daân trong hoäi, nghe Ñöùc Phaät vì hoï maø noùi phaùp neân ñeàu ñöôïc vaøo ñòa vò Baát thoaùi chuyeån. Long vöông Baït-ñeå cuøng vôùi Ñöùc Thích-ca Vaên Phaät thôøi tröôùc ñoù ñeàu laø doøng toäc Baø-la-moân. Thôøi aáy ñeä töû cuûa oâng Baït-ñeå coù caû vaïn ngöôøi. Hoï thaáy Ñöùc Thích-ca Vaên laø Ñaáng Taøi Ñöùc ñeàu boû thaày cuõ, theo phuïng söï Ñöùc Thích-ca Vaên. Ban-ñeå vì oâm loøng saân haän neân phaûi bò toäi baùo ñoïa laøm roàng. Traùi laïi coâng ñöùc cuûa Phaät ñaõ thaønh töïu neân ñoä taát caû chuùng sinh, moät vaïn ñeä töû ñeàu ñaéc quaû A-la-haùn. AÙc taâm cuûa roàng raát maïnh, muoán haïi taát caû, haøng vaïn ngöôøi kia nghó tình thöông xoùt neân muoán cöùu ñoä, nhöng vì Long vöông naøy ñaõ töøng laøm thaày cuûa hoï, cho neân tuy ñaõ chöùng Töù quaû Thanh vaên maø cuõng coøn phaûi chòu nhuïc. Neáu laø Boà-taùt, roàng coù gia taêng aùc haïi cuõng khoâng laøm gì ñöôïc. M 58- Ngaøy xöa coù moät quoác gia, nhaân daân thònh vöôïng, nam nöõ lôùn nhoû ñeàu quen thoùi laøm aùc, taùnh khí ngang böôùng, hung baïo, raát khoù giaùo hoùa. Ñöùc Phaät daãn caùc ñeä töû ñeán gaàn nöôùc aáy. Trong ñoù coù naêm traêm vò A-la-haùn taâm thöôøng töï maõn. Toân giaû Ñaïi Muïc-kieàn-lieân ñöùng tröôùc Ñöùc Phaät thöa: –Con muoán ñeán nöôùc kia hoùa ñoä muoân daân. Ñöùc Phaät lieàn chaáp nhaän. Toân giaû ñi ñeán nöôùc ñoù noùi phaùp, giaûng ñaïo, khuyeân hoï

neân laøm vieäc thieän, neáu laøm vieäc aùc, toäi loãi kia raát khoù löôøng ñöôïc. Ngöôøi trong nöôùc aáy hoï huøa nhau phæ baùng, khoâng chòu nghe theo lôøi khuyeân daïy aáy neân Toân giaû phaûi trôû veà. Xaù-lôïi-phaát noùi vôùi Toân giaû Muïc-kieàn-lieân: –Muoán giaùo hoùa ngöôøi neân duøng trí tueä nhö phaùp maø söûa

ñoåi, neáu hoï hieåu ñöôïc seõ töï caûi boû. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát baïch Phaät: –Con muoán ñi ñeán nöôùc kia ñeå chuyeån hoùa cöùu ñoä muoân daân. Ñöùc Phaät chaáp nhaän cho ngaøi ñi. Toân giaû vì moïi ngöôøi giaûng daïy kinh luaät, hoï khoâng nghe theo maø coøn nhuïc maï. Toân giaû Ma-ha Ca-dieáp vaø caùc ñeä töû lôùn goàm naêm traêm vò, theo thöù töï laàn löôït ñi ñeán nöôùc kia cuõng khoâng hoùa ñoä ñöôïc maø coøn bò coi khinh cheá dieãu. Toân giaû A-nan baïch vôùi Ñöùc Phaät: –Ngöôøi nöôùc kia hung döõ, khoâng chòu tieáp nhaän lôøi laønh, caùc Thanh-vaên ñeán ñoù ñeàu bò nhuïc maï. Neáu nhuïc maï moät vò A-la-haùn, toäi aáy raát lôùn, huoáng nöõa hoï coøn ñi ngöôïc laïi vôùi lôøi khuyeân daïy cuûa caùc vò, hoï seõ maéc toäi raát naëng, baàu trôøi naøy khoù dung ñöôïc hoï. Ñöùc Phaät daïy: –Toäi aáy tuy naëng, nhöng Boà-taùt quaùn saùt chæ thaáy coù thanh tònh maø khoâng thaáy thaät coù toäi. Ñöùc Phaät lieàn daïy Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi ñi ñeán nöôùc kia ñeå giaùo hoùa. Khi Boà-taùt ñeán giaùo hoùa, hoï ñöôïc nghe vaø ñeàu taùn thaùn: –Vieäc höôùng daãn, daïy doã cuûa Boà-taùt sao maø deã tieáp nhaän quaù! Boà-taùt laïi coøn vaøo vieáng vua nöôùc kia, sau khi ñaøm ñaïo, vua raát hoan hyû, laïi coøn baùo cho caùc quan, nhaân daân ñeàu bieát. Vua taùn thaùn: –Boà-taùt laø Baäc tinh taán, duõng maõnh, nhaân töø, trí tueä. Boà-taùt ñi ñeán ñaâu, moïi ngöôøi ñeàu raát hôïp yù khen ngôïi, taát caû ñeàu raát hoan hyû, khoâng theå töï kieàm cheá. Hoï noùi: “Ñaây laø baäc Ñaïi nhaân, lôøi daïy raát thaàn dieäu. Boà-taùt laïi coøn bieát ñöôïc taâm chí cuûa ta, ñaáy khoâng phaûi laø ñieàu vui thích nhaát sao!” Moïi ngöôøi ñeàu ñem vaøng baïc, vaät baùu, höông hoa raûi treân ngöôøi Boà-taùt. Laïi coøn ñem y phuïc, luïa laø toát ñeïp vaø ñoà aên traân quyù cuùng döôøng Boà-taùt. Sau ñoù taát caû ñeàu nhôø söï giaùo hoùa cuûa Ngaøi maø phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi daïy chuùng ñeä töû: –Caùc vò cuùng döôøng ta khoâng baèng cuùng döôøng Thaày ta. Ngaøi laø Ñaáng Giaùc Ngoä. Haõy ñi ñeán phuïng söï cuùng döôøng Ngaøi, phöôùc ñöùc seõ taêng tröôûng voâ löôïng. Taát caû moïi ngöôøi ñeàu vui veû chaáp thuaän, theo Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi ñeán yeát kieán Ñöùc Phaät. Ñöùc Theá Toân vì hoï noùi phaùp. Ngay khi aáy, taát caû hoï ñeàu vaøo ñòa vò Baát thoaùi chuyeån, ba ngaøn quoác ñoä ñeàu chaán ñoäng lôùn. Nuùi röøng, caây coû ñeàu thaàm khen ngôïi: “Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi kheùo hoùa ñoä vaäy!”. Ñöùc Phaät hoûi A-nan: –Ngöôi noùi hoï maéc toäi lôùn, nay coù coøn khoâng? Söùc maïnh cuûa naêm traêm vò A-la-haùn vaø oai thaàn cuûa Boà-taùt ñaõ hoùa ñoä nhö vaäy cho neân thöôøng ñöôïc Ñöùc Nhö Lai khen ngôïi. Neáu chuùng ta khoâng bieát hoài taâm seõ laøm suy haïi doøng gioáng cuûa Phaät, khoâng coù lôïi ích cho taát caû moïi ngöôøi.

M

59- Moät hoâm Ñöùc Phaät ngoài tónh toïa beân goác caây, Ngaøi vì taát caû moïi ngöôøi maø noùi phaùp. Trong hoäi chuùng coù ngöôøi ñöôïc ñaïo quaû Tu-ñaø-hoaøn, coù ngöôøi ñaéc quaû Tö-ñaø-haøm, coù ngöôøi ñaéc quaû A-na-haøm, coù ngöôøi ñaéc quaû A-la-haùn. Ngöôøi ñöôïc chöùng ñaéc ñaïo quaû khoâng theå tính keå. Nhöng khi aáy saéc dieän cuûa Ñöùc Phaät khoâng ñöôïc raïng rôõ, nhö coù noãi buoàn. Toân giaû A-nan bieát ñöôïc yù Phaät, lieàn quyø xuoáng thöa: –Con laøm thò giaû, gaàn Ñöùc Theá Toân ñaõ taùm naêm, chöa thaáy saéc dieän cuûa Ngaøi nhö

hoâm nay. Khoâng bieát vì lyù do gì maø Theá Toân bieåu hieän nhö theá? Ngaøy nay coù ai boû maát haïnh lôùn khoâng? Coù ai laøm aùc, bò ñoïa vaøo ñòa nguïc khoâng? Coù ai xa lìa boån teá khoâng? Phaät daïy A-nan: –Ví nhö vò khaùch ñi buoân mang nhieàu vaøng baïc chaâu baùu coù hôn ngaøn vaïn, ñeán moät nôi xa baùn buoân ñeå caàu sinh lôïi. Treân ñöôøng ñi gaëp phaûi boïn ñaïo taëc laáy saïch heát cuûa caûi vaø vaät duïng, baáy giôø vò aáy moät thaân trô troïi, khoâng bieát laáy gì ñeå töï sinh soáng. Caùi saàu aáy coù ñaùng lo khoâng? Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Thöa, saàu lo kia raát lôùn! Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Ta töø voâ soá kieáp ñeán nay, sieâng naêng khoå haïnh, tieán tu ñaïo nghieäp, mong muoán cöùu ñoä taát caû chuùng sinh ñeàu ñöôïc thaønh Phaät. Nay Ta ñaõ ñöôïc thaønh töïu ñaïo quaû, maø haøng ñeä töû chöa coù ngöôøi naøo ñöôïc coâng ñöùc lôùn. Do vaäy maø Ta khoâng ñöôïc vui, neân oâng môùi thaáy saéc dieän coù thay ñoåi nhö vaäy. A-nan baïch Ñöùc Phaät: –Nay ñeä töû cuûa Ñöùc Theá Toân cuõng ñaõ coù ngöôøi thaønh töïu ñaïo quaû A-la-haùn. Ngöôøi ñaõ ñöôïc, ñang ñöôïc vaø seõ ñöôïc ñaïo quaû khoâng theå tính keå. Coøn ngöôøi ñöôïc quaû A-na- haøm, Tö-ñaø-haøm, Tu-ñaø-hoaøn cuõng nhö vaäy, soá löôïng raát nhieàu khoâng theå tính keå. Côù sao Ngaøi daïy: “Khoâng coù ngöôøi naøo ñöôïc coâng ñöùc maø hoùa ñoä”? Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Ví nhö vôï cuûa oâng laõo sinh ñöôïc möôøi ngöôøi con gaùi, hoï coù ñuû khaû naêng thöøa keá vieäc toâng ñöôøng khoâng? Toân giaû A-nan thöa: –Baïch Theá Toân, khoâng ñöôïc. Ñöùc Phaät daïy: –Tuy coù raát nhieàu ngöôøi ñöôïc ñaïo quaû A-la-haùn, nhaân nôi phaùp cuûa ta maø sinh, cuõng coøn chöa phaûi laø con Ta. Khi coù nhaân duyeân, cuõng khoâng theå ngoài döôùi goác caây maø laøm Phaät söï. Ví nhö ôû ñôøi sinh nhieàu con gaùi, ñeán tuoåi ñi laáy choàng heát oâng laõo cuõng laïi coâ ñoäc. Ta cuõng nhö vaäy. Baáy giôø Ñöùc Phaät thò hieän rôi ba gioït nöôùc maét. Ba ngaøn theá giôùi bò chaán ñoäng lôùn. Khi aáy voâ soá Trôøi, Roàng, Quyû thaàn, Nhaân daân ñeàu phaùt taâm voâ thöôïng bình ñaúng, nguyeän ñoä taát caû chuùng sinh. Ngay luùc aáy saéc maët cuûa Ñöùc Nhö Lai trôû laïi ñoan chaùnh raïng rôõ nhö cuõ. Ngaøi phoùng voâ soá aùnh saùng ñeán ngaøn vaïn öùc, khaép caû möôøi phöông raát laø khaùc thöôøng. Taát caû chuùng sinh, ai ñöôïc gaëp aùnh saùng naøy ñeàu ñöôïc Phaät ñoä thoaùt caûnh taêm toái. Toân giaû A-nan baïch Phaät: –Do nhaân duyeân gì Ñöùc Theá Toân phoùng nhieàu lôùp haøo quang thaàn bieán kyø dieäu, toát ñeïp nhö vaäy? Ñöùc Phaät daïy A-nan:

–Nhö vôï choàng oâng laõo giaø caàu nguyeän trôøi ñaát sinh con trai, sau ñöôïc sinh con trai thöøa keá gaày döïng söï nghieäp, vôï choàng vui veû, raát ñöôïc an uûi. Nay taát caû chuùng sinh phaùt taâm Ñaïi thöøa laø vieäc quaù toát ñeïp, doøng gioáng giaùc ngoä seõ khoâng bò dieät maát. Ñöùc Phaät khi aáy sai daïy Boà-taùt Tu-ma-ñeà: –Caùch ñaây saùu möôi öùc haèng haø sa coõi nöôùc, oâng haõy ñeán ñoù ñeå laáy toøa Sö töû vaø ñoà aên uoáng. Boà-taùt trong khoaûnh khaéc duoãi caùnh tay lieàn trôû veà coõi naøy, ñem toøa Sö töû ñeå treân cao choã trang nghieâm toát ñeïp, thænh taát caû Boà-taùt trong hoäi, nhöõng vò phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng ñoä thoaùt chuùng sinh. Caùc Ngaøi ñeán ngoài vaøo caùc toøa Sö töû, treân toøa naøy coù ngaøn caùnh hoa sen baèng vaøng, coù baûy baùu xen keû ôû trong vaø döôùi

goác caây cuõng coù baûy baùu. Nôi ñaët toøa Sö töû coøn treo caùc traøng phan baèng baûy baùu duøng ñeå caàm, laáy gaám trôøi laøm côø hieäu, luïa trôøi laøm hoa che. Ñöùc Phaät khi aáy bieán ngaøn coõi nöôùc lôùn thaønh ao taém, hoa sen baûy baùu nôû ñaày trong ñoù. Ñöùc Phaät hieän thaân laøm Boà-taùt, hoaëc hieän laøm Ñeá Thích, Phaïm vöông, Töù Thieân vöông, vì ñaïi hoäi maø thieát laäp ñaøn traøng roäng lôùn cuùng döôøng taát caû baèng moùn côm coù vaïn muøi vò, höông thôm cuûa noù bay khaép taát caû möôøi phöông. Ngöôøi ngöûi muøi, ngöôøi aên ñöôïc côm naøy ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng ñoä thoaùt chuùng sinh. Cuõng töø ngöôøi ñöôïc aên côm aáy khaép thaân seõ phaùt ra muøi thôm töø loã chaân loâng. Muøi thôm naøy neáu ngöôøi naøo ñöôïc gaëp, cuõng phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng ñoä thoaùt chuùng sinh. Khi aáy möôøi phöông chö Phaät khoâng cuøng taän ñeàu chaán ñoäng lôùn. Taát caû Ñöùc Phaät ôû möôøi phöông ñeàu sai Boà-taùt thaân caän ñi ñeán chuùc tuïng Ñöùc Thích-ca Vaên Phaät vaø taát caû chuùng hoäi cuõng ñeàu phaùt taâm Boà-taùt. Caùc Boà-taùt ôû möôøi phöông ñeán, coù vò ñem theo hoa sen vaøng maøu tía. Coù vò ñem hoa sen baùu baèng chaâu Ma-ni. Coù vò ñem hoa baùu saùng nhö maët traêng, maët trôøi. Taát caû Boà-taùt aáy ñem hoa sen baùu quyù raûi treân Ñöùc Phaät. Do oai thaàn cuûa Ñöùc Theá Toân, nhöõng hoa ñoù ñeàu keát thaønh moät hoa baùu lôùn che phuû ôû treân, truøm khaép möôøi phöông voâ soá coõi nöôùc. Hoa baùu laïi phoùng aùnh saùng chieáu khaép caùc coõi, choã toái taêm nhaát cuõng ñöôïc soi saùng. Cho ñeán choã buøn nhô hoaëc ñòa nguïc, coû caây, caàm thuù, luïc suùc neáu ñöôïc chieáu saùng cuõng ñeàu phaùt taâm lôùn, cuøng mong caàu thaønh töïu quaû Phaät. Luùc aáy Ñöùc Theá Toân vì taát caû ñaïi chuùng maø noùi phaùp. Boà-taùt nghe phaùp nhieàu khoâng theå tính keå, ñeàu ñöôïc Nhaát sinh boå xöù. Voâ soá Trôøi, Ngöôøi cuõng ñöôïc Voâ sinh phaùp nhaãn. Laïi coøn khoâng theå tính keå caùc loaøi Roàng, Quyû thaàn, Nhaân daân cuõng ñeàu ñöôïc vaøo ñòa vò Baát thoaùi chuyeån. Taát caû Boà-taùt ñeàu phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng, ñoä thoaùt chuùng sinh. M 60- Ngaøy xöa coù moät ngöôøi treû tuoåi, ngheøo khoå, ñi ñeán nöôùc khaùc ñöôïc moät quaû cam; noù vöøa thôm, vöøa ñeïp, ôû ñôøi ít coù. Anh ta meán tieác, khoâng daùm neám thöû. Nghó ñeán cha meï, muoán ñem quaû cam veà daâng cuùng, neân lieàn ñi trôû veà thaønh Tyø-da-ly. Khi aáy Ñöùc Phaät vaøo thaønh cuøng vôùi chö Boà-taùt vaø caùc ñeä töû lôùn, ñeán nhaø tröôûng giaû thoï trai. Thaáy Ñöùc Phaät ñi qua, ngöôøi treû tuoåi chöa veà nhaø, tay caàm quaû cam trong yù muoán daâng cuùng nhöng chöa thöïc hieän kòp. Vì töø nhoû ñeán lôùn chöa töøng nghe noùi veà Phaät, thaáy daáu chaân Ñöùc Phaät vöøa ñi qua in treân ñaát gioáng nhö hình baùnh xe ñang quay, roõ raøng caùc ñöôøng chæ nhoû cuõng khoâng thieáu soùt. Laáy laøm laï, anh ta lieàn ngoài beân daáu chaân nhìn xem khoâng chaùn. Anh ta caûm nhaän nhö gaëp ñöôïc ñieàu may maén, queân caû buoàn

vui. Anh suy nghó: “Daáu chaân treân ñaát coøn nhö theá, huoáng gì thaân cuûa vò aáy ôû ñôøi ít coù. Ta ôû ñaây ñôïi Ngaøi trôû veà, neân ñem luoân phaàn cuûa cha meï, chôø vò aáy trôû laïi seõ ñem quaû cam daâng cuùng.” Khi Ñöùc Phaät chöa trôû veà, anh ta ngoài beân daáu chaân, buoàn suy nghó rôi nöôùc maét. Ngöôøi ñi ñöôøng

thaáy vaäy hoûi: –Vì sao anh caàm quaû cam ngoài ñaây maø buoàn baõ vaäy? Anh ta ñaùp: –Toâi ngoài ñaây vôùi daáu chaân cuûa Baäc Toân Quyù, mong moûi Ngaøi seõ trôû laïi, muoán ñem quaû cam naøy töï daâng cuùng, ñôïi thaáy toân nhan maø chöa ñöôïc nhö nguyeän. Töï xeùt thaân phaän heøn moïn, ít ai quan taâm, neân caûm thaáy buoàn. Ngöôøi ñi ñöôøng thaáy laï, ñeán hoûi thaêm, xem coi raát ñoâng, ñeàu baøn taùn vôùi nhau cho anh ta laø keû cuoàng si. Vì sao bieát ñöôïc vò aáy coù trôû laïi hay khoâng maø ngoài chôø ñôïi? Khi Ñöùc Phaät ñaõ ñeán nhaø vò tröôûng giaû an toïa, chuùng Taêng röûa chaân, theo thöù lôùp ngoài vaøo xong, vò tröôûng giaû vaø taát caû thaân quyeán ñem caùc moùn aên daâng cuùng ñaày ñuû. Khi thoï trai xong, Ñöùc Phaät chuù nguyeän cho tröôûng giaû vaø caû ngöôøi ngheøo ôû xa ñang chieâm ngöôõng daáu chaân, caàm quaû cam ñôïi daâng cuùng Phaät. Khi Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ñaõ thoï trai xong, vò tröôûng giaû suy nghó: “Ñöùc Theá Toân chuù nguyeän phaùp thí khoâng bình ñaúng. Chæ chuù troïng ngöôøi ôû xa, vieäc cuùng döôøng ôû ñaây khoâng xöùng ñaùng sao?”. Ñöùc Phaät daïy Toân giaû A-nan: –Vieäc cuùng döôøng cuûa tröôûng giaû phöôùc nhö theá naøo? Ñöùc Phaät daïy tieáp: –Vieäc cuùng döôøng cuûa tröôûng giaû raát roäng raõi, nhöng vò aáy coøn mong moûi neân duïng taâm coøn so saùnh quanh co, nhöng keát cuoäc cuõng ñöôïc toát ñeïp, an laïc. Traùi laïi, beân ngoaøi ôû xa coù moät thieáu nieân tay caàm quaû cam, moät loøng khoâng nghó gì khaùc, ngoài beân daáu chaân hieàn töø chôø ñôïi, suy nghó muoán daâng quaû cam cuùng döôøng, vaän duïng loøng thaønh phaùt taâm roäng lôùn. Do vaäy, neân Ta ngoài ôû ñaây, vì ngöôøi ôû xa maø chuù nguyeän. Vò tröôûng giaû suy nghó: “Ngöôøi kia muoán cuùng quaû cam khoâng khaùc ñoà aên cuûa ta. Ñöùc Phaät taùn thaùn coâng döùc cuûa ngöôøi kia laø cao toät. Ta tuy giaøu coù, ñoà cuùng ñaày ñuû, nhöng yù chaáp vaøo vieäc cuùng ít nhieàu neân Ñöùc Phaät daïy phöôùc khoâng baèng ngöôøi kia, Ta muoán theo haàu Ñöùc Phaät ñeán thaêm ngöôøi aáy.” Khi aáy Ñöùc Phaät rôøi khoûi choã ngoài, ñi ñeán vôùi ngöôøi ngoài chieâm ngöôõng daáu chaân. Caùc Boà-taùt, ñeä töû, tröôûng giaû, cö só… taát caû hôïp laïi theo thöù baäc thaùp tuøng theo Ñöùc Phaät. Ngöôøi kia töø xa thaáy Ñöùc Phaät ñi ñeán, thaân töôùng toát ñeïp, haøo quang saùng hôn caû maët traêng, maët trôøi, lieàn böôùc tôùi ngheânh ñoùn Ñöùc Phaät, roài cuùi ñaàu ñaûnh leã. Nhaân ñoù anh ta quyø xuoáng, ñem quaû cam daâng cuùng Ñöùc Phaät vaø lieàn khi ñoù phaùt taâm Voâ thöôïng bình ñaúng ñoä thoaùt chuùng sinh. Ñöùc Phaät phoùng aùnh saùng chieáu khaép khoâng cuøng taän. Ba ngaøn theá giôùi ñeàu chaán ñoäng lôùn. Möôøi phöông chö Phaät vaø chö vò Boà-taùt kòp thôøi ñeàu hieän ra nhö hình hieän ôû trong göông, xa gaàn ñeàu thaáy roõ. Ñöùc Phaät vì vò aáy thoï nhaän quaû cam roài chuyeån quaû aáy cuùng döôøng möôøi phöông chö Phaät, chæ moät quaû aáy maø bieán ra ñeå cuùng döôøng khaép khoâng cuøng taän. Möôøi phöông chö Phaät vaø chö vò Boà-taùt thaân mang ca sa, duoãi caùnh tay vaøng saùng choùi, phoùng ra ngaøn muoân öùc tia saùng, trong moãi tia saùng kia töï nhieân ñeàu coù hoa sen chaâu baùu noái tieáp giaêng quanh toøa Sö töû. Treân baûo toøa coù chö Phaät vaø chö vò Boà-taùt ñeàu caàm baùt baùu thoï nhaän quaû cam, cuõng duøng quaû cam aáy chuyeån bieán cuùng döôøng… Ñöùc

Thích-ca cuõng laïi nhö vaäy, ôû theá giôùi naøy chieáu saùng möôøi phöông, khaép trong hö khoâng, chö Thieân, Quyû thaàn ñeàu ñaày ñuû, taùm höôùng treân döôùi cuõng khoâng coù khoaûng troáng, ñeàu hoan hyû ñeán taùn döông, hoã trôï; caùc Boà-taùt trong ba coõi ñeàu ñöôïc nhôø aân. Khi aáy ngöôøi cuùng quaû cam ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn. Ñöùc Phaät thoï kyù cho vò aáy sau naøy seõ ñöôïc laøm Phaät hieäu laø Quaû Toân Vöông Voâ Thöôïng Chaùnh Giaùc. Quoác ñoä kia seõ gioáng nhö caûnh giôùi Cöïc laïc cuûa Phaät A-di-ñaø. Khi vò aáy ñöôïc nghe Ñöùc Phaät thoï kyù coõi nöôùc rieâng, töï nhieân thaân taâm thanh tònh, lieàn ñöôïc quaû vò Nhaát sinh boå xöù. Tröôûng giaû, cö só caû ñeán ngaøn ngöôøi, nöông nhôø phöôùc aáy maø phaùt ñaïo taâm vaø ñöôïc vaøo ñòa vò Baát thoaùi chuyeån. Coâng ñöùc cuûa ngöôøi ngheøo kia ñöôïc lôïi ích roäng lôùn ñeán nhö vaäy. M 61- Thuôû xöa, Ñöùc Phaät leân cung trôøi Ñao-lôïi thöù hai vì meï maø giaûng phaùp. Luùc baáy giôø coù moät vò trôøi thoï maïng saép heát, coù baûy vieäc baùo hieäu: 1. AÙnh saùng treân ñænh ñaàu dieät maát. 2. Hoa trang söùc treân ñaàu bò heùo. 3. Neùt maët bieán saéc. 4. Treân aùo dính buïi dô. 5. Döôùi naùch ra moà hoâi. 6. Thaân hình khoâng saïch. 7. Öa rôøi khoûi choã ngoài. Vò trôøi aáy lieàn suy nghó: “Sau khi thoï maïng ñaõ heát, ta phaûi boû naøo toøa ngoài baèng baûy baùu, naøo cung ñieän, ao taém, nöõ hoøa nhaïc, caùc thuù aên uoáng vui chôi coõi trôøi ñeàu maát; laïi phaûi hoùa sinh ôû nöôùc Caâu-di-na-kieät, theo heo meï gheû laùc laøm con, bò vöôùng vaøo ñieàu saàu lo maø chaúng bieát laøm sao! Nhöõng phöông tieän naøo coù theå tröø boû caùi toäi aáy?” Coù moät vò trôøi maùch baûo: –Nay Ñöùc Phaät ñang ôû ñaây vì meï maø noùi phaùp. Ngaøi laø Ñaáng Cöùu Ñoä chuùng sinh trong ba coõi, chæ coù Ngaøi môùi coù theå giaûi cöùu aùch naïn naøy cho ngöôi. Vò trôøi ñöôïc nghe vaäy, lieàn ñeán choã Ñöùc Phaät cuùi ñaàu ñaûnh leã. Chöa kòp thöa hoûi, Ñöùc Phaät lieàn baûo: –Taát caû vaïn vaät ñeàu trôû veà voâ thöôøng, oâng voán ñaõ bieát taïi sao coøn öu saàu? Vò trôøi aáy thöa Ñöùc Phaät: –Tuy bieát phöôùc cuûa coõi trôøi khoâng ñöôïc daøi laâu, ñieàu ñaùng haän laø khi rôøi khoûi ñaây roài, phaûi chòu laøm con cuûa heo meï gheû laùc, thaät laø cay ñoäc. Coøn phaûi ñi thoï thaân khaùc, khoâng coù gì maø phaûi e ngaïi caû. Ñöùc Phaät daïy: –Neáu oâng muoán khoûi ñoïa vaøo thaân con heo thì phaûi töï mình phaùt nguyeän quay veà vôùi Tam baûo, baèng caùch xöôùng: “Nam-moâ Phaät. Nam-moâ Phaùp. Nam-moâ Tyø-kheo Taêng. Ñem thaân maïng veà nöông töïa nôi Phaät. Ñem thaân maïng veà nöông töïa nôi Phaùp. Ñem thaân maïng veà nöông töïa nôi Tyø-kheo Taêng.” Moät ngaøy xöôùng ba laàn nhö vaäy. Vò trôøi aáy vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy, saùng toái ñeàu xöôùng ba phaùp quy y aáy. Vò aáy sau baûy ngaøy chaám döùt thoï maïng, ñöôïc sinh xuoáng laøm con tröôûng giaû ôû nöôùc Duy-na-ly. Khi coøn trong baøo thai, haèng ngaøy khoâng queân ba phaùp quy y. Khi vöøa sinh chaïm ñaát,

ñöùa beù lieàn quyø xuoáng chaép tay ñoïc ba phaùp quy y. Ngöôøi meï töø khi thoï thai, sinh con cuõng khoâng coù ñieàu gì xaáu. Nay con vöøa sinh lieàn bieát noùi, ngöôøi haàu sôï boû chaïy, baø meï cuõng caûm thaáy kyø laï: “Vöøa môùi sinh laïi bieát noùi, thaät laø huyeãn hoaëc!”. YÙ baø muoán gieát, nhöng baø töï nghó: “Ñöùa beù kyø laï naøy neáu haïi noù thì vò tröôûng giaû seõ ñoå toäi cho ta. Thong thaû

baùo cho oâng aáy bieát thì coù gieát cuõng khoâng muoän.” Baø boàng ñöùa beù veà phoøng roài sau ñoù thöa vôùi vò tröôûng giaû: –Toâi vöøa sinh ñöôïc moät beù trai, môùi loït loøng lieàn quyø xuoáng chaép tay quy y Tam baûo. Toâi boû vaøo phoøng ñoùng cöûa vì thaáy kyø laï, huyeãn hoaëc quaù! Ngöôøi cha noùi: –Thoâi, thoâi baø ôi! Ñöùa beù naøy chaúng phaûi taàm thöôøng ñaâu! Ngöôøi sinh ra ôû ñôøi, coù ngöôøi soáng ñeán traêm naêm, hoaëc taùm chín möôi naêm coøn chöa hieåu ñeå töï quay veà vôùi Tam baûo, huoáng gì ñöùa beù môùi sinh ñaõ coù theå xöng nieäm “Nam-moâ Phaät...”. Haõy kheùo nuoâi döôõng, chaêm soùc caån thaän, chôù khinh thöôøng! Ñöùa beù lôùn leân khoaûng chöøng baûy tuoåi, ñang cuøng vôùi nhoùm treû trang löùa vui chôi beân ñöôøng. Khi aáy ñeä töû cuûa Phaät laø Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân ñi qua gaàn maáy chuù nhoû. Ñöùa beù thaáy ñöôïc, lieàn ñeán ñaûnh leã saùt ñaát, thöa: –Con xin ñaûnh leã Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Toân giaû Muïc-kieàn-lieân. Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân raát kinh ngaïc: “Chuù beù maø cuõng bieát ñaûnh leã Tyø-kheo.” Ñöùa beù thöa: –Hai Toân giaû khoâng bieát con sao? Ñöùc Theá Toân ôû coõi trôøi vì meï maø giaûng phaùp. Con khi ñoù laø moät vò trôøi seõ ñoïa laøm heo con. Nhôø vaâng lôøi Ñöùc Phaät daïy, thöôøng xöôùng ba phaùp quy y neân nay ñöôïc laøm ngöôøi. Hai vò thieàn tö cuõng bieát roõ ñöôïc, lieàn coù lôøi chuù nguyeän. Chuù beù (Tö-leâ-chi) thöa vôùi Toân giaû Xaù-lôïi-phaát vaø Muïc-kieàn-lieân: –Nguyeän mong caùc vò nhaän lôøi con, xin cung thænh Ñöùc Theá Toân, chö Boà-taùt vaø taát caû chuùng Taêng ngaøy mai ñeán nhaø con thoï trai. Hai Toân giaû nhaän lôøi môøi cuûa chuù beù. Chuù beù lieàn trôû veà nhaø thöa vôùi cha meï: –Chuùng con ñang vui chôi, gaëp hai vò ñeä töû cuûa Ñöùc Phaät ñi qua, con nhaân ñoù nhôø chuyeån lôøi cung thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ngaøy mai ñeán nhaø mình thoï trai. Mong cha meï söûa soaïn vaät thöïc ñeå kòp cuùng döôøng. Cha meï thöông meán neân hoan hyû thöïc hieän theo lôøi con ñeà nghò. Song thaân cuõng raát ngaïc nhieân khi thaáy con coøn quaù nhoû maø ñaõ bieát phaùt taâm roäng lôùn. Laïi cuõng nhaân ñaáy môùi bieát coù kieáp tröôùc. Trong nhaø cha meï saém söûa caùc moùn quyù giaù, ngon laï noåi tieáng, baøy bieän thaät tæ mæ vöôït quaù mong moûi cuûa chuù beù. Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng duøng coâng ñöùc, vaän thaàn thoâng ñeán nhaø chuù beù thoï trai. Cha meï vaø moïi ngöôøi daâng ñoà aên traân quyù cuùng döôøng, ñem nöôùc thôm röûa baùt. Nhö phaùp cuùng döôøng xong, Ñöùc Phaät lieàn vì cha meï, chuù beù vaø taát caû thaân thuoäc maø giaûng phaùp. Lieàn khi ñoù, taát caû ñeàu ñöôïc phaùp Baát thoaùi chuyeån. Phöôùc baùo cuûa vieäc quy y Tam baûo lôïi ích nhö vaäy, huoáng gì troïn ñôøi quy höôùng Tam baûo, sieâng naêng tu hoïc theo giaùo phaùp cuûa Phaät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.